

PATENTNI SPIS BR. 5596.

Edmund Karollus, industrijalac, Beč.

Naprava za osiguranje eksplozivnih patrona.

Dopunski patent uz osnovni patent br. 3442.

Prijava od 19. maja 1927.

Važi od 1. novembra 1927.

Najduže vreme trajanja do 31. decembra 1939.

Pri praktičnoj primeni u glavnom patentu opisanog osigurača opaženo je, da tako predviđena vučna žica, nije uvek potrebna i da je međutim korisnije odustati od njene upotrebe. Zatim je konstatovano, da centralni otvor u zapušaču nije potreban u svim slučajevima.

Predmet ovog pronalaska sastoji se u tome, što se — pošto se izostavi vučna žica — u ili na gornji kraj zapušača (šipa) postavljaju ispadi ili udubljenja za dejstvo jednog alata, pomoću koga se zapušač može po praznjenju sadržine izvući iz rupe. Zatim se pronalazak odnosi na naročitu konstrukciju gore pomenutog orudja za izvlačenje čepa i na primenu masivnih zapušača umesto onih sa uzdužnim kanalom.

Pronalazak je, kao primer izvodjenja objašnjen na priloženom nacrtu.

Na ovom nacrtu sl. 1 pokazuje uzdužni presek kroz jedan oblik izvodjenja čepa; sl. 2 odgovarajući izgled odozgo. sl. 3 dalji oblik izvodjenja čepa, sl. 4 je izgled odozgo za sl. 3. Sl. 5 pokazuje u uzdužnom preseku čep bez uzdužnog kanala. U sl. 6 i 7 su pokazana dva razna oblika izvodjenja izvlakača.

Čep a, koji je po glavnom patentu snabdeven kanalom b za prolaz provodnika ili palečeg fitilja, ima na pr. kod oblika izvodjenja pokazanih u sl. 1 — 4 potreban uređaj za ulaz iznosnog alata tako, da je kanal b prema gornjem kraju čepa

(šipa) t. j. kraju, koji je okrenut suprotno eksplozivnom metku, proširen u šupljinu c, koja je široka toliko, da izvlakač može ući do izvesne dubine.

Da bi se omogućilo sigurno i čvrsto hvatanje čepa pomoću izvlakača, kod oblika izvodjenja po sl. 1 i 2 nacrtu, uvučen je limani kotur u šupljinu c, koji u svojoj sredini ima na pr. četvrtasti otvor f, tako da od kotura stoji samo po jedan deo d na obema stranama. Radi utvrđivanja u proširenju c, ivica kotura je previjena, tako da postaje cilindričan prstenasti deo i, koji na pr. presovanjem usled jakog pritiska stoji uz unutarnji zid proširenja c. Na ovaj način dobijaju se u šupljini c dva rebra od lima, koji su četvrtastim otvorom f jedan od drugog odvojeni. Izvlačenje čepa zajedno sa kapislom vrši se na taj način, što se vrh izvlakača na podesan način dovodi do hvatanja sa rebriima d, d.

Izvlakač se, kao i obično sastoji iz jednog uzdužnog helikoidalno uvijenog dela h, koji je za rukovanje snabdeven jednim štapom g. Da bi se omogućilo sigurno i jako hvatanje za rebra d, d, načinjen je na vrhu izvlakača helikoidalno uvijeni deo l (sl. 6) ali izveden tako, da uvojci dela h ne prelaze kontinualno u uvojke nastavka l, već da postoji kratko odstojanje m između oba, na kome nema uvojka.

Ako se vrh izvlakača obrtanje uvuče u proširenje c, u glavi čepa, onda se zavr-

tanjske površine dela l hvataju sa rebri-
ma d, te se sad vučenjem u aksijalnom
pravcu izvlačka može izvući čep zajed-
no sa kapislom, koja je utvrđena na do-
njem kraju kanala b. Ako se deo l i da-
lje obrće dok svi njegovi uvojni dodju
kroz procep f, ispod rebra d, onda da-
lje obrtanje izvlačka ne uslovljava dalje
prodiranje svog vrha u glavu čepa jer se
onda rebra d nalaze u delu m između
h i l, tako da dalje obrtanje izvlačka
prestavlja prazan rad te je i dalje prodi-
ranje izvlačka nemoguće. Ova okolnost
je važna, jer se inače pri dubljem prodi-
ranju izvlačka u čepu ovaj kviri, te se
njegovo dejstvo ne može razviti.

Kod pokazanih oblika izvodjenja osi-
gurača predviđena je još jedna kratka
žica e, koja se može utvrditi na pr. uklje-
štavanjem između prstena i, i unutarnje
površine zida proširenja c. Ova žica e
služi za vodjenje gajtana za paljenje, pri
čem se isti nekoliko puta obavije oko
žice. Ova žica ne dopire iznad kanala
kao kod sprave iz glavnog patenta, pošto
ne služi za uklanjanje čepa. Žica i gajtan
za paljenje ne smetaju dejstvu vrha izvla-
čka jer se obrtanjem ovog ovi delovi
inače guraju u stranu.

U mesto punog rebra d mogu se upo-
trebiti rebra d₁ od žice, sl. 3 i 4. U ovom
slučaju su na pr. rebra d₁ i žica e prven-
stveno iz jednog dela.

Izvlačak može biti i prostijeg oblika. U
ovom su slučaju predviđeni ispadci k (sl.
7), koji naležu na rebra d ili d₁ i tim spre-
čavaju, da vrh izvlačka preduboko prode
u čep.

Ako treba da čep služi kao osigurač,
koji nema aksijalan kanal, onda mu se
može dati oblik po sl. 5.

Pri upotrebi ovaj se čep postavlja na
najgornji metak u kanalu. U tom slučaju
može se kapisla na pr. postaviti u naj-
gornjem metku i gajtan za paljenje ide
počev od kapisle u prostor između punog
čepa i zida kanala ka gornjoj strani. Ako
se desi da kapisla ne upali, onda se kan-
al izprazni i čep tačno onako kao u na-
crtu opisanom slučaju povuče iz kanala
pomoću izvlačka, na šta se unosi metak
sa novom kapislom te naboj može da
eksplokira pomoću novog paljenja.

Patentni zahtevi:

1. Osigurač za eksplozivne metke po
patentu broj 3442 ali gde je vučna žica
izbačena, naznačen ispadcima ili udub-
ljenjima u ili na gornjem delu čepa, koji
služe za dejstvo (hvatanje) orudja, koje
izvlači čep.

2. Osigurač prema zahtevu 1, naznačen
time, što je kanal čepa na svom gornjem
delu proširen i u tom proširenju postav-
ljeni ispadci ili udubljenja za hvatanje
izvlačka pri čem ispadci mogu biti od
limanih rebra (d) koji su jednim otvorom
(f) odvojeni jedan od drugog i prstenastim
delom (i) međusobno vezani, koji čvrsto
leži na unutarnjem zidu proširenja (c).

3. Osigurač po zahtevu 2, naznačen
time, što je na čepu utvrđena žica (e)
koja služi za držanje palećeg gajtana.

4. Osigurač po zahtevu 2, naznačen
time, što se ispadci sastoje iz žičanih re-
bara (d₁ d₁) koji su obrazovani time, što
se žičani deo (e) koji radi držanja pale-
ćeg gajtana dopire preko gornjeg kraja
čepa, provlači kroz otvore u zidu prošir-
enja (c).

